

DE VONDER



25 mei > Steendrukmuseum

Asten



Someren



22 juni > Sittard



Geadmiteerde Landmeter rond 1800.

- 1. Materieelkist - 1A. Hollandse Cirkel - 2. Meetkoord
- 3. Pinnen - 4. Stokstafief - 4A. Planchet met meetinstrument
- 4B. schietlood - 5. Meetketting - 6. Kettingoplep met jalous - 7. Balise - 8. Kijker - 9. Meetlat.

24 oktober > Kadaster



11 december > Eetcultuur

Jaarprogramma 2024

Structuur van de heemkundekring De Vonder Asten-Someren

Publieksactiviteiten

De heemkundekring heeft allerlei activiteiten die gericht zijn op het publiek. Via eigen publicaties, e-mail, locale omroep Siris, het Peelbelang, het Contact en het Eindhovens Dagblad blijven de mensen in Asten, Someren en daarbuiten op de hoogte van wat er te doen is. Dit jaarprogrammaboekje is een eigen uitgave en hier zie je de meeste publieksactiviteiten. Hoe dat allemaal intern geregeld is, dat is voor buitenstaanders niet van belang, maar wel voor de leden.

Werkgroepen

Iemand die een activiteit voor De Vonder gaat doen zal meteen ontdekken dat de organisatie is opgedeeld in werkgroepen. Voor elke activiteit en voor elke financiële uitgave is een werkgroep aan te wijzen waarbinnen deze activiteit of uitgave zal plaatsvinden. Zo is het boekje dat u nu leest het resultaat van een activiteit van de werkgroep Jaarprogramma. Op dit moment zijn er zestien werkgroepen en dit grote aantal zegt iets over de grote diversiteit van wat er allemaal gebeurt. In artikel 6 van het reglement is geregeld hoe het moet werken.

Reglement (artikel 6)

1. Het initiatief tot het houden van bijeenkomsten, studiedagen, lezingen, excursies, tentoonstellingen en ander activiteiten die niet in het jaarlijkse informatieboekje staan vermeld, worden vooraf ter goedkeuring voorgelegd aan het bestuur.
2. Alle werkgroepen treden adviserend en uitvoerend op. Zij brengen hun adviezen en resultaten ter behandeling in de jaarlijkse werkgroepenavond, welke gehouden wordt met het bestuur, en houden het bestuur zonedig ook tussentijds op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen.
3. De werkgroepen richten zich naar de aanwijzingen van het bestuur.
4. Elke werkgroep kent een eigen doelstelling. De naam van de werkgroep is hiervan afgeleid en wordt in de naam tot uitdrukking gebracht.
5. De werkgroep kiest uit haar midden een coördinator.
6. De werkgroep maakt elk jaar een werkplan. Dit wordt samen met een concept begroting schriftelijk ingediend bij het bestuur, minstens twee weken voor de werkgroepenavond.
7. Iedere werkgroep heeft een contactpersoon in het bestuur. Hij of zij is het eerst aanwezige aanspreekpunt vanuit het bestuur. Hij of zij kan bemiddelen bij fricties en heeft toegang tot de activiteiten van de werkgroep.
8. Om lid te kunnen zijn van een werkgroep is vereist dat men lid is van de vereniging. De coördinator van de werkgroep ziet er op toe dat aan dit vereiste is voldaan. Leden kunnen lid zijn van één of meer werkgroepen met instemming van die werkgroep (en).

Enkele opvallende werkgroepen

- Werkgroep Cultuurhistorie heeft het grote project Bewoningsgeschiedenis opgeleverd. Uniek in Nederland en online op de website
- Werkgroep Dorpswandelingen: wie in Someren kent de dorpswandelingen niet? De gemiddelde Somerenaar heeft in de loop der jaren meerdere keren door het dorp gelopen onder leiding van één van onze gidsen.
- Werkgroep Toponiemen heeft kadasterkaarten van de gemeenten Asten en Lierop digitaal overgetekend en online gezet. Het is een samenwerkingsproject dat zich over heel Noord-Brabant en Limburg aan het verspreiden is.
- Werkgroep Foto heeft meerdere digitaliseringprojecten van onze gemeenten uitgevoerd, samen met het RHCE. Alles wat daar aan fotomateriaal over Asten en Someren staat, met de beschrijvingen, komt van deze werkgroep. Er is ook eigen fotomateriaal bij het RHCE, dat is herkenbaar aan het woord Vonder in de beschrijvingen.

DE VONDER

heemkundekring

DE VONDER
asten - someren

Voorwoord

Voor u ligt het programmaboekje van lezingen, bijeenkomsten en excursies voor het jaar 2024.

De reizen voor de leden

Waar gaan we dit jaar naartoe? De kleine excursie is naar Valkenswaard waar we het Steendrukmuseum gaan bezoeken. Nadat er een lezing over de stad Sittard is geweest gaan we deze stad bezoeken en op de terugweg doen we het Limburgs Museum in Venlo aan.

De bijeenkomsten voor de leden

Het nuttige en het aangename zal elkaar afwisselen. Om maar met het aangename te beginnen, ieder krijgt weer de uitnodiging voor de contactavond. Er is volop de gelegenheid om te buurten en kennis met anderen te maken. Er is een hapje en een drankje en de verveling zal niet toeslaan. En dan is er nog het spelletje waarbij ieder zal proberen het ordelijk te laten verlopen. Meer voor het nuttige zijn er de jaarvergadering en de vergadering over de begroting van het komende jaar.

De lezingen, dit zijn de onderwerpen.

- het trekpaard zoals de ouderen onder ons het zich op de akkers zullen herinneren
- filmvertoning over Asten vroeger en nu
- Aktion Silbertanne, waaronder de burgemeestersmoorden
- 86 000 doodsprentjes
- ondergronds in de 2e Wereldoorlog
- het kadaster
- de nieuwe werkgroep Genealogie
- Noord-Brabants culinair erfgoed

Kom kijken, kom luisteren, ga mee en geniet ervan.

Theo Knoops

Inhoud

4	Het trekpaard leeft... Filmavond Asten
5	Silbertanne en collaboratie
6	Contactavond Jaarvergadering en bidprentjes Steendrukmuseum Valkenswaard
7	Lezing over Sittard Excursie naar Sittard en Venlo
9	Ondergronds in de 2e Wereldoorlog Totstandkoming van het kadaster
10	Begroting en genealogie
11	Culinair erfgoed

COLOFON

VOORZITTER:

Gerard van de Moosdijk

SECRETARIS:

Sandu Niessen

PENNINGMEESTER:

Ryan van Laarhoven

REDACTIE:

Theo Knoops



Het trekpaard leeft

- Spreker: Ton van der Weerden
- Datum: donderdag 18 januari 2024
- Locatie: Zaal Hotel Centraal
- Adres: Wilhelminaplein 3, Someren
- Aanvang: 20:00 uur
- Toegang: iedereen is welkom
- Kosten: € 5 per persoon, voor leden van De Vonder gratis

De lezing

Ton van der Weerden vertelt het verhaal van het trekpaard in brede zin; van historie tot kleur en van veulens tot paardenmensen. Tot Pasen komen zijn schilderijen, foto's en kennis over de trekpaarden samen in de expositie 'Het Trekpaard Leeft' in Museum 't Oude Slot in Veldhoven.

De schilder, de spreker Ton van der Weerden (1957) uit Someren (Noord-Brabant) is opgeleid als teken- docent in het middelbaar onderwijs en maakt vooral vrij werk in verschillende technieken.

Grote doeken schildert hij met acrylverf. Ton van der Weerden heeft een passie voor trekpaarden. Hij



kan er veel en enthousiast over vertellen, spant ze in en werkt ermee op het land als de gelegenheid zich voordoet. Vooral de schoonheid, de kracht en het imposante van dit steeds zeldzamer wordende ras boeit hem enorm. Ze zijn voor hem een onuitputtelijke inspiratiebron om te schilderen. Zijn mooiste foto's, schilderijen en al zijn kennis bundelde Ton van der Weerden, samen met die van Will van Hoof en Jos Peerlings, in een lijvig boekwerk 'Het Trekpaard' (2007).

Filmavond Asten

- Spreker: Geert van Horsen
Datum: dinsdag 27 februari 2024
Locatie: Oranjerie Museum Klok & Peel
Adres: Ostaderstraat 23, Asten
Aanvang: 20:00 uur
Toegang: iedereen is welkom
Kosten: € 5 per persoon, voor leden van De Vonder gratis

Op deze avond laten we een selectie zien uit deze onderwerpen:

- Leo van Bussel vertelt zijn levensverhaal
- Nard Hoefnagels laat zijn verzameling zien
- Wat oude zwart-witfilms
- Sloop kapsalon Driessen in de Burgemeester Wijnenstraat
- Flora-Zuid



De Silbertanne-moorden en collaboratie

- Spreker: David Barnouw
- Datum: dinsdag 19 maart 2024
- Locatie: Filmzaal Museum Klok & Peel
- Adres: Ostaderstraat 23, Asten
- Aanvang: 20:00 uur
- Toegang: iedereen is welkom
- Kosten: € 5 per persoon, voor leden van De Vonder gratis

Spreker David Barnouw



David Barnouw kwam ter wereld in Retranchement, Zeeland. Hij studeerde politieke en sociale wetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam. Na werkzaam geweest te zijn op het Internationale Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) en aan de Leidse Universiteit, was hij tussen 1979 en 2014 verbonden aan het Nederlandse Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD). Hij is actief als schrijver en spreker en één van de samenstellers van de wetenschappelijke uitgave van de dagboeken van

Anne Frank, over wie hij veel heeft gepubliceerd. Hij was visiting professor aan de University of Vermont in Burlington. Zijn onderzoeksinteresse gaat uit naar de algemene geschiedenis van de bezetting, collaboratievraagstukken, de nazi-jeugdbeweging, propaganda, de representatie van oorlog in films en Anne Frank.

De Silbertanne-moorden

De Silbertanne-moorden (ook wel Silbertanne Aktion genoemd) werden in Nederland door Nederlandse SS'ers gepleegd tussen september 1943 en september 1944. Deze zijn in Asten en Someren bekend door de moorden op de 2 burgemeesters van Asten en Someren op 4 augustus 1944. Dat waren Willem Wijnen, burgemeester van Asten en Piet Smulders, burgemeester van Someren. Frans Eijsbouts, een Somerense ondernemer en vriend van Smulders, werd door een kogel in zijn arm geraakt en liet zich in een lage leegstaande sloot vallen. Door te doen alsof hij dood was, wist hij te overleven. De lijst van slachtoffers is lang, verdeeld over 28 aanslagen zijn er 44 dodelijke slachtoffers gevallen, terwijl 12 slachtoffers een aanslag wisten te overleven. David Barnouw gaat ons vertellen waarom die moorden werden gepleegd, wie de verantwoordelijken waren en welke impact deze hebben gehad. Hoe komt men aan deze naam, enz.



Collaboratie



Collaboratie is nogal een breed onderwerp. Volgens Wiki zijn het Nederlanders, die tijdens de WO-2 vrijwillig met de Duitsers meewerkten. Collaborateurs steunden en helpen de nazi's en werden daarom in de volksmond 'landverraders' genoemd. Waren het de slagers, die vlees verkocht hebben aan de Duitsers? Waren het de jonge meisjes, die verliefd werden op Duitse soldaten? Waren het de kopstukken zoals Meinoud Marinus Rost van Tonningen en Anton Mussert of de 25.000 Nederlanders die tijdens de oorlog vrijwillig in de Waffen-SS hebben meegevochten met de Duitsers? Voor velen zullen deze vragen deze avond duidelijk worden. De twee onderwerpen van deze avond hebben iets met elkaar te maken. De moorden golden als represaillemaatregel voor aanslagen door het verzet op vooral Nederlandse collaborateurs en hadden als zodanig de steun van de Duitsers. Het wordt een interessante avond, zeker voor

diegene die de achtergronden van de Silbertanne-moorden op de twee burgemeesters van Asten en Someren willen weten.

Contactavond en ...

Spreker: bestuur
Datum: vrijdag 05 april 2024
Locatie: Zaal Hotel Centraal
Adres: Wilhelminaplein 3, Someren
Aanvang: 21:00 uur
Toegang: alleen leden
Kosten: gratis

tijd voor
een
feestje

Feestje

Een van de hoogtepunten in het jaarprogramma is traditioneel de drukbezochte contactavond. Dat zal dit jaar niet anders zijn. We zorgen voor hapjes en drankjes en er is volop gelegenheid tot buurten. Ach, halverwege de avond gaan we nog een nostalgisch spelletje spelen. Er wordt nog nagedacht over hoe dat zal gaan.

Jaarvergadering en presentatie bidprentjes

Spreker: bestuur, na de pauze Theo Knoops
Datum: woensdag 24 april 2024
Locatie: Filmzaal Museum Klok & Peel
Adres: Ostaderstraat 23, Asten
Aanvang: 20:00 uur
Toegang: alleen leden
Kosten: gratis



Jaarvergadering

Voor de pauze vindt de reguliere ledenvergadering plaats met onder andere een uitvoerige terugblik op 2023, een overzicht van de lopende zaken en het financieel jaarverslag met het overzicht van inkomsten en uitgaven over 2023. De notulen van de vorige vergadering en de agenda van deze vergadering krijgt u op tijd toegestuurd.

Bidprentjes

Na de pauze zal Theo Knoops een en ander vertellen over onze collectie bidprentjes. Dit verhaal zal ook een erbetoon zijn aan Hen van Seccelen die ons in 2023 is ontvallen.

Kleine excursie: Nederlands Steendrukmuseum Valkenswaard

Datum: zaterdag 25 mei 2024
Locatie: Parkeerplaats Diepsteekel (vertrekpunt)
Adres: Witvrouwenbergweg 18, Someren
Aanvang: 09:00 uur
Toegang: alleen leden
Kosten: u ontvangt hierover nog bericht



Van steen tot chip

Alois Senefelder vindt in 1798 de steendruk, ook wel lithografie, uit. Hij brengt daarmee de wereld de ultieme techniek om snel, massaal en voordelig afbeeldingen te maken. Vanaf 1837 kan dit ook in kleur. Dit eeuwenoude ambacht is nog steeds springlevend: de hedendaagse offsetdruk en zelfs de microchip waren er zonder de uitvinding van Senefelder niet gekomen. Het Nederlands Steendrukmuseum in Valkenswaard toont niet alleen alle soorten lithografisch drukwerk, maar ook de techniek die dit mogelijk maakt. Je bent van harte welkom om in het museum en het atelier alle historische, artistieke en technische aspecten van de lithografie te komen ontdekken. (Foto Ton de Hond)

Lezing over Sittard

Spreker: René Haustermans

Datum: woensdag 05 juni 2024

Locatie: Zaal Hotel Centraal

Adres: Wilhelminaplein 3, Someren

Aanvang: 20:00 uur

Toegang: alleen leden

Kosten: € 5 per persoon, voor leden van De Vonder gratis

De stad

Sittard, 'Een kleine stad', zong Toon Hermans. Een stad waar heel Europa over de vloer is geweest en sporen heeft nagelaten. Dat is te merken aan de taal, de cultuur en levensstijl van Sittard. Als vestingstad aan de grens van het Heilige Roomse rijk en als middeleeuwse handelsstad. Als Nederlands grootste bedevaartplaats met de eerste kerk die verheven werd tot basiliek. Een stad vol eeuwenoude tradities, vele kerken en kloosters en een oude binnenstad die nog grotendeels is omgeven door een stadswal. Kortom; een stad vol historie én vol verhalen.

De spreker

De veelzijdige René Haustermans, geboren in Sittard in 1977, zingt, vertelt en schrijft. Onlangs heeft hij voor ons nog de lezing over Carnaval verzorgd. Alles wat René doet, zit op het snijvlak van cultuur(historie), kunst en levensbeschouwing. Deze unieke combinatie van disciplines maakt René, René. Daarom aan hem de vraag om ons iets te vertellen over zijn stad Sittard, de stad die we op zaterdag 22 juni gaan bezoeken.



Grote excursie: Sittard en Venlo

Spreker: Jacques van Ooijen en Tom Waals

Datum: zaterdag 22 juni 2024

Locatie: Restaurant De Platte Vonder (vertrekpunt)

Adres: Nieuwendijk 10, Someren-Eind

Aanvang: 09:00 uur

Toegang: alleen leden

Kosten: u ontvangt hierover nog bericht

Sittard

Maastricht is wel de meest bekende historische stad van Limburg. Minder bekend maar zeker niet minder interessant, is Sittard. Naast een heel interessante geschiedenis heeft de stad ook een historische centrumgebied dat zeker de moeite waard om te bezoeken. Het provinciale Limburgse museum bevindt zich echter niet in Sittard maar in Venlo. Dat is de reden dat we er deze keer zowel de stad Sittard als het Limburgs Museum in Venlo bezoeken.

Sittard is een van de oudste plaatsen van Nederland en na Maastricht de oudste stad van Limburg. En het heeft een rijk verleden. De stad is vermoedelijk ontstaan in de Karolingische tijd (tussen 700 en 1000 na Chr.) en groeide later uit als markt- en handelscentrum aan een handelsweg die tussen de Maas bij Urmond naar Gulik (Jülich Dld) voerde. In de loop der eeuwen hoorde Sittard beurtelings bij het hertogdom Gulik, de Eerste Franse Republiek, het Eerste Franse Keizerrijk, het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden, België en de Duitse Bond. Pas in 1867 kwam de stad definitief bij Nederland. Bij Sittard is Nederland slechts 10 km breed waardoor de gemeente zowel aan Duitsland als aan België grenst. Hoewel veel historische gebouwen zijn in de loop ter tijd verdwenen zijn, heeft het nog steeds een heel mooi centrumgebied wat tevens de status van een is “Beschermd stadsgezicht” heeft.

Vestingstad Sittard 2021



Limburgs Museum te Venlo

Dit museum vlak bij het station van Venlo heeft een uitgebreide archeologische collectie waarvan de oudste stukken stammen uit de Steentijd (11.000 - 3000 vChr). De volkskundige collectie bestaat o.a. uit Carnaval gerelateerde voorwerpen, devotionalia, landbouwwerktuigen, keukengerei en textiel (o.a. kleding). Tijdens ons bezoek is de expositie “FEEST” te bewonderen.

Limburgs Museum bij het NS-station



Ondergronds in de Tweede Wereldoorlog

Spreker: Piet Sniijders

Datum: dinsdag 24 september 2024

Locatie: Filmzaal Museum Klok & Peel

Adres: Ostaderstraat 23, Asten

Aanvang: 20:00 uur

Toegang: iedereen is welkom

Kosten: € 5 per persoon, voor leden van De Vonder gratis



Ondergronds en illegaliteit

De illegaliteit in de Tweede Wereldoorlog is een onderwerp waarover we nooit raken uitgesproken. Zeker niet in Peelland, waar het verzet al kort na de oorlog letterlijk en figuurlijk werd geromantiseerd in boeken van Antoon Coolen ('De Ontmoeting') en Toon Kortooms ('De Zwarte Plak'). De mare dat daar 'lang niet alles' in stond, maakte de illegaliteit extra geheimzinnig. Wat was precies dat verzet? Wie hoorde erbij, wie niet? En waarom ging de een wel en de ander niet 'ondergronds'. De inleider - hoewel na-oorlogs - heeft zich sinds zijn kindertijd dit soort vragen gesteld. In zijn inleiding zal hij proberen antwoorden te formuleren. Als toetje brengt hij een verlate primeur mee: een verrassend filmportret van (intussen wijlen) Maria van Staveren, de jongste zus van verzetsheld Cor van Staveren van de Eikenhof uit Veulen/Venray, in 2019 gemaakt door de Filmwerkgroep van Heemkundekring De Vonder Asten-Someren. Onder meer door de corona lockdown is de film nog niet eerder in Asten-Someren vertoond.

Over de inleider

Piet Sniijders (Heusden 1952) is de jongste van negen uit een boerengezin in de Veluwepeel in Asten-Heusden. Zijn ouders hebben de oorlog met hun vijf oudste kinderen intensief meegemaakt. In zijn jonge jaren consumeerde Piet gretig hun oorlogsverhalen. In zijn werkzame leven was hij meer dan veertig jaar journalist bij het Eindhovens Dagblad en ging hij oorlogsverhalen bepaald niet uit de weg. Na zijn pensionering werd Piet 'storyteller' bij Museum Klok & Peel in Asten. Het regionaal project 'Death Valley De Peel' bij de viering '75 jaar vrijheid' kwam uit zijn koker. Sniijders schreef diverse boeken, waaronder de oorlogsboeken 'Death Valley De Peel' en 'Doublecrash'.



Totstandkoming van het kadaster

Spreker: Dré van de Nieuwenhof

Datum: donderdag 24 oktober 2024

Locatie: Zaal Hotel Centraal

Adres: Wilhelminaplein 3, Someren

Aanvang: 20:00 uur

Toegang: iedereen is welkom

Kosten: € 5 per persoon, voor leden van De Vonder gratis

Dré van de Nieuwenhof komt uit Milheeze en is als lid van de regionale werkgroep Historische Geografie Brabant betrokken bij het project "Kadasterkaarten" wat ook op onze website staat. In zijn lezing over het Kadaster komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Wat is het Kadaster
- Waarom en door wie werd het Kadaster in het leven geroepen.
- Wat kunnen we met deze gegevens.



Vergadering begroting en presentatie over genealogie

Spreker: Bestuur, na de pauze Elly van Loon

Datum: dinsdag 12 november 2024

Locatie: Zaal Hotel Centraal

Adres: Wilhelminaplein 3, Someren

Aanvang: 20:00 uur

Toegang: alleen leden

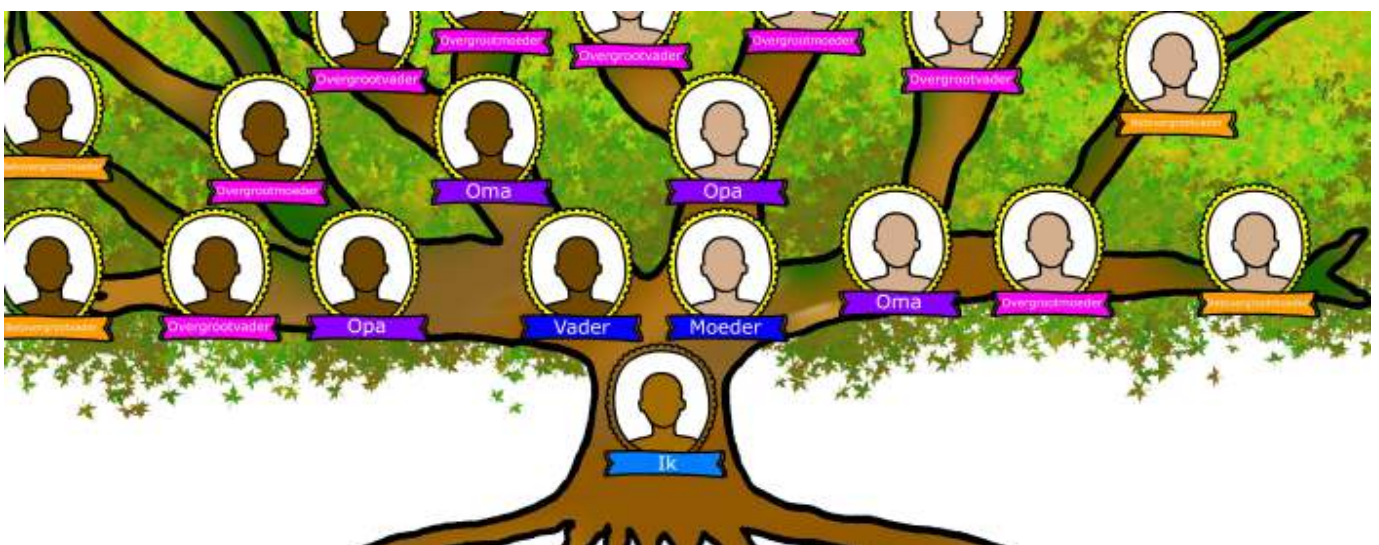
Kosten: gratis

Het archief van Jan van de Vijver

De werkgroep Genealogie is in het voorjaar van 2023 gestart met haar activiteiten. Er gaat een bijzonder verhaal aan vooraf. In het Archeologiehuis is namelijk tijdelijk een kamer ingericht met ruim 250 dossiermappen, foto's en andere zaken die Jan van de Vijver heeft bijeengebracht. Jan heeft vanaf de jaren 1980 gegevens verzameld over families in Zuidoost Brabant, met name die uit Someren, Someren-Eind, Lierop en Nederweert. Namen, foto's, kaarten en bidprentjes van vrienden en bekenden vormen het begin. Daarna was er geen houden meer aan. Zijn zoekacties gaan terug naar de tijd dat er nog geen Burgerlijke Stand was, soms terug naar de jaren 1600. In de dossiermappen treffen we data aan van dopen, huwelijken en overlijdens. We kunnen die tegenwoordig ook digitaal vinden. Veertig jaar geleden was dat anders. Toen waren de gegevens voornamelijk in de plaatselijke of regionale archieven te vinden. Vandaaruit schreef Jan in duidelijke handschrift vele vellen vol en ordende die vervolgens op familienaam. Maar... Het gebruik van de kamer in het Archeologiehuis is – zoals gezegd – een tijdelijke verblijfplaats voor de mappen.

Het grote scannen is begonnen

Carel van der Zanden en Elly van Loon - van de Moosdijk zijn, samen met Theo Knoops voor het digitale gedeelte, in de zomer van 2023 gestart met het digitaliseren van het 'Archief Jan van de Vijver'. Dat wordt daarmee veilig gesteld. Er zijn zeker 75.000 scans gemaakt. Na deze klus wordt de kamer in het Archeologiehuis 'schoon' opgeleverd. Alleen de officiële documenten zullen worden bewaard. Tot zover de start van de werkgroep. Het is natuurlijk de bedoeling dat de gescande gegevens openbaar worden. En dat leden van De Vonder deze kunnen gebruiken. De werkgroep Genealogie is intussen dan ook uitgebreid. Het afgelopen jaar heeft Karel Spee van de Nederlandse Genealogische Vereniging Kempen en Peel (NGV K&P) een lezing gegeven en uitgelegd hoe je het beste een stamboom kunt beginnen. Op 14 november 2024 zal Elly van Loon-van de Moosdijk de behaalde resultaten laten zien van het afgelopen jaar. Aan de hand van een bijzondere familie zal ze eveneens laten zien hoe het digitale archief van Jan van de Vijver te gebruiken is.



Culinair Erfgoed, de geschiedenis van onze eet- en drinkgewoonten

Spreker: Ineke Strouken

Datum: woensdag 11 december 2024

Locatie: Filmzaal Museum Klok & Peel

Adres: Ostaderstraat 23, Asten

Aanvang: 20:00 uur

Toegang: iedereen is welkom

Kosten: € 5 per persoon, voor leden van De Vonder gratis

Onze eet- en drinkgewoonten

Hoe komt het dat de gemiddelde Nederlander meer dan vier stampotten kent en waarom wordt er in de winter erwtensoep gegeten? Waarom houden Nederlanders van zoute haring en zoute drop, terwijl men in het buitenland daarvan gruwelt? Waarom gaan er op verschillende plaatsen in Brabant op 6 januari driekoningenzangertjes langs de deur? Het heeft allemaal te maken met onze culinaire geschiedenis.

Nu is het normaal dat je het hele jaar genoeg te eten hebt en dat je zelfs in de winter verse groenten kunt kopen. Toch is het nog maar ruim honderdtwintig jaar geleden dat met de uitvinding van het wecken een eind kwam aan de honger. Voor die tijd waren de mensen de hele zomer in de weer om voldoende voedsel in de winter te hebben. En ook nog voedsel dat lang goed bleef. Het vullen van de kelder was een intensieve taak die op Sint Maarten (11 november) klaar moest zijn. Drogen, roken, pekelen, inkuilen, onder vet of op zuur zetten, konfijten waren conserveringsmethoden die elke vrouw kende.

Onze culinaire geschiedenis heeft alles te maken met wat er aan vlees, vis en groente voor handen was, op welke manier men het goed kon houden en welke methoden men had om het te bereiden. Op een open vuur kook je namelijk heel anders dan op het fornuis dat in de negentiende eeuw zijn intrede deed. Veel van het voedsel dat wij gewoon zijn te eten, heeft een historisch verhaal: onze boterham met kaas, de beschuit met muisjes, friet met mayonaise, een Brabants worstenbroodje, een kopje koffie met een koekje. Al die verhalen ga ik u vertellen in mijn lezing over culinair erfgoed.



De spreker

Ineke Strouken was 32 jaar directeur van het Nederlands Centrum voor Volkscultuur, later Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland. Van 1998 tot en met 2011 was ze hoofdredacteur van het tijdschrift Traditie. Via boeken, artikelen en radio-uitzendingen vertelt ze over de (historische) achtergronden van onze tradities.

Kastelen te Asten en Someren



Indien onbestelbaar:
H. Wijnen, Dorpstraat 22, 5711 GP Someren

Sponsors en Vrienden

SPONSORS VAN HEEMKUNDEKRING DE VONDER

Driessen Advies & Beheer, Witvrouwenbergweg 12, 5711 CN Someren
Holdingmaatschappij Relijn B.V., Broekstraat 4, 5711 CT Someren
Installatietechniek van Eersel B.V., Ommelseweg 57, 5721 WT Asten
P. van der Zanden, Jan vd Diesdunckstraat 17, 5721 VN Asten
PLUS Erik Gorissen, Burg. Ruttenplein 4, 5721 DX Asten
STRK Architecture & Interior Design, Spiegelt 36a, 5674 CD Nuenen
Van Golstein Brouwers B.V., Tuinstraat 18, 5721 ZZ Asten

Vrienden van Heemkundekring de Vonder

A.H. Verberne Holding B.V., van den Eijndelaan 60, 5712 BR Someren-Eind
Acfis Business Centrum, Ter Hofstadlaan 75, 5711 VV Someren
Dakbedekkingsbedrijf Joan Meeuws, Kommerstraat 38, 5712 XV Someren
Deska Kantoormeubelen & Supplies, Kortijzer 11, 5721 VE Asten
ETB Willem Bos, Trasweg 5, 5712 BB Someren-Eind
F. Leenen Someren Beheer B.V., Dr Eijnattenlaan 28, 5711 AW Someren
Geven Beheer B.V., Wilhelminastraat 44, 5721 KK Asten
Harrie Welten, Kuilvenweg 8, 5712 GX Someren
Hotel Centraal, Wilhelminaplein 3, 5711 EK Someren
Isi & Peggy's Knipperij, Wilhelminaplein 15a, 5711 EK Someren
Isobouw Systems B.V., Kanaalstraat 107, 5711 EG Someren
Larco Foods B.V., Industrielaan 10, 5711 CX Someren
Leenen Steengod B.V., Vaarselstraat 34, 5711 RE Someren
MIDAS Winkelcentrum, Markt 10, 5721 GE Asten
Notaris van Kaam, Witvrouwenbergweg 8a, 5711 CN Someren
Partycentrum De Platte Vonder, Nieuwendijk 10, 5712 EM Someren-Eind
Réne Berkvens Bloemenarrangementen, Jan van Havenstraat 32, 5724 AV Asten-Ommel
Verbugt IT, Zagershof 1, 5721 HX Asten
Wijnen Bouw en Service, Dorser 2, 5711 LE Someren